

Overheid Gemeenten zetten particuliere bureaus in om fraude met uitkeringen op te sporen

■ Een dossier vol uitspraken van de bureaus, over waar je meestal slaapt

'Gemeente stuurde ordinaire premiejager op me af'

Reconstructie Bijstandsfraude De 56-jarige Edland werd beschuldigd van fraude. Niet de gemeente, maar een private fraudejager dook in de zaak.

Door onze redacteur

Meinje Raagjes
SCHEMELAND Openen stonden in de gang van Edlands aanleunwoning in Schiphol, een deep vlak onder hoort. De twee mannen gaven zich uit voor controleurs van gemeente Midden Delfland. Ze hadden identiteitspasjes en zelden tegen de 56-jarige werkloze metaalwerker, die alleen met voorname in de kranen wil, dat hij mee moest werken, anders was hij problemen krijgen met zijn uitkering.

De mannen vroegen Edland hoe hij zijn dagen doorbracht, op welke tijd stipten hij doachte, en of hij wel eens kookte. Ze gingen met hun vinger over de wasemkap van de afzuiger in de keuken, bekeken zijn badkamer en bijkeet. Uiteindelijk trof de gemeente, zelden de mannen, en weg waren ze.

De strenge 'handhaving' waren echter geen ambtenaren, maar private fraudejagers in dienst van adviesbureau Investiga uit Pijnacker. Zij hadden herhaaldelijk in een oproepbureau de auto in de straat gestaan bij 'een goede bewaker' van Edland en waren met zijn foto de deuren langs geweest om huurbezoekers te vragen waar hij de nachten doorbracht.

Zeker niet mensen hadden een praatje gemaakt met de medewerkers van investiga. Maar oren de controleurs vroegen of de bureaus schriftelijk een verklaring wilden afgeven over Edlands dagelijkse bewegingen en woonstipities, hadden zij daar allen vreedelijk voor bereid.

Brief van college van B en W

Nietemin was na het bezoek alles anders voor Edland. Het begon met post van het college van burgemeester en wethouders Midden Delfland. Hij zou stikken hebben samengetoond met de goede bewaker, aldus de brief, en moest derhalve zijn 'lekkemoverzetting' omdoen en publiekelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers 'terugbetalen'. En omdat hij volgens de gemeente had, 'gefraudeerd', kreeg hij ook een hoge boete. Hij moest zo snel mogelijk ruim 7500 euro overmaken, otherwise zo'n acht keer zijn maandinkomen.

Edland boeet zich voort in de zaak. Hij ging in bewaking, vroeg gindondersteun, en was bovendien talloze krigen da Midden Delfland zich had vergespeerd in het onderzoek. Niet alleen was verregaand geweest in zijn verheven, ook de deal tussen de gemeente en het bureau dat zijn zaak onderzocht, zinnig. Zo ontdekte Edland dat de mannen die in zijn woonkamer had den gestaan een financieel belang had

den bij de uitkomst van hun onderzoek.

Midden Delfland had namelijk, zo bleek later, een 'no cure no pay'-afsprake gemaakt met investiga. Als het bureau een uitkeringfraudeur opspoorde, dan werd elke euro's loon oplopen. Voord geen fraude aangetoond, dan kreeg investiga niets. Edlands conclusie: 'de gemeente heeft ordinaire premiejagers op mij afgestuurd'.

De metaalwerker stapte naar de rechter, die zijn gelijk maakte van de afspraken tussen Midden Delfland en investiga. De gemeente had, aldus de rechter, het bureau veel te veel te vroeg hand gegeven. Bovendien bracht de 'no cure no pay'-afsprake het risico van belangoverstrapping met zich mee. Hierom mocht de gemeente het onderzoek naar Edlands woonstipities niet gebieden, en was er geen enkele grond zijn uitkering te stoppen.

Als melastee behandeld

Vanaf het moment dat investiga bij hem over de deur was geweest, voelde hij zich als een melastee behandeld. Zijn buigbare bureaus bleven maar hem alsof hij een crimineel was, en schoven hun grijpkrachten dicht als hij de gemeenschappelijke stiplaatsen

in zijn schoenmaat en vertergen. Het kluisje dat hij als relatiejongte bewoner van de aanleunflat op zich had genomen. Zijn kluismanagier bij de Sociale Dienst, die hem een half jaar eerder hartelijk welkom had geboden, was veranderd in een kille man die liefst schriftelijk met hem communiceerde.

Edland: 'Ik heb mijn dossier oppervlakkig en schrik van alle uitspraken van mijn bureaus, die zoveel worden opgevoerd. Ik ben met het rapport bij ze lang geweest en veel van hen vinden dat investiga ze verkeerd had geciteerd. Maar het valt allemaal niet te verifiëren, want er zijn geen onderzochte schriftelijke verklaringen', zegt hij. 'Ik vind dat een erg idee, dat ze zo te grazen kunnen nemen zonder erom te worden af te leggen'.

Geen gebaar van de gemeente

'Ik heb bij de rechter gelijk gekregen, dat wettelijk en financieel loont het goed. Maar ik waakt nog steeds op een meniglijk gebaar van de gemeente. Ze hebben mijn hele leven overhoor getuigd. Ik heb bijna anderhalf jaar geleefd van wat ik lieds en rechts kon leeren. Ook al ik op alle punten gewonnen, ik word nog steeds behandeld alsof het allemaal mijn schuld is geweest.'

De twee mannen gaven zich uit voor controleurs van de gemeente

Hij moest zo snel mogelijk 7500 euro overmaken

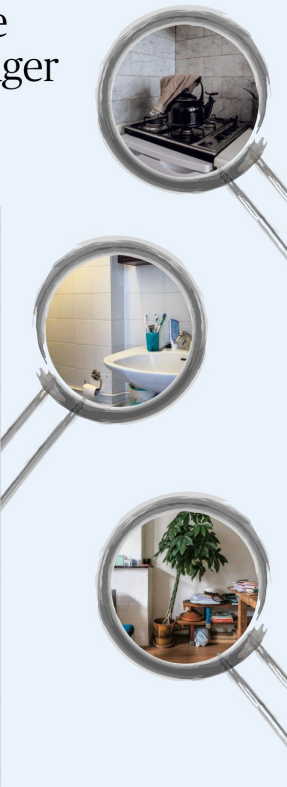

FOTO: SWAN/ANALOGAAL